

Του Kemal Gözler

Υποψήφιος διδάκτορας του Πανεπιστημίου
Bordeaux I. Κάτοχος DEA Δημοσίου Δικαι-
ου με διάκριση.

Η Ομοσπονδιοποίηση της Ελληνοτουρκικής "Πολιτείας του Αιγαίου"*

Το "Ένωσισμα" στο περσόν τούχος εγκαθιστάει τη συνέργειά του με φοιτητές άλλων ευρωπαϊκών πανεπιστημίων. Και ξεκινά αυτή την προσπάθεια με ένα άρθρο του Τούρκου συναδέλφου Kemal Gözler.

Οι απόψεις που εκφράζονται και θα εκφράζονται μέσα από αυτή τη συνέργεια δεν απηχούν τις αντιλήψεις της συντακτικής ομάδας. Απλώνουν απλώς την προσήλωσή της στην αρχή του γόνιμου διαλόγου και προβληματισμού.

"Η Σύνοχη"

Ο Δημήτρης Κιτσίκης, σε μία έκθεση που παρουσίασε στο Συνέδριο του Chantilly στις 15 - 17 Σεπτεμβρίου 1987⁽¹⁾, προτείνει μια ελληνοτουρκική πολιτεία του Αιγαίου, **ισοπολιτική** ομοσπονδία βασισμένη στο καναδικό μοντέλο, στο πνεύμα του Αιταούρκ και του Βενιζέλου.

Σ' αυτό το άρθρο θα προσπαθήσουμε να εξετάσουμε κατά πόσο η δημιουργία μιας τέτοιας ομοσπονδίας είναι εφικτή.

Στο συνέδριο αυτό που οργανώθηκε σχετικά με την υποψηφιότητα της Τουρκίας για την ΕΟΚ, ο Κιτσίκης έθεσε καταρχήν το ακόλουθο ερώτημα: "η Τουρκία αποτελεί μέρος της Ευρώπης;"⁽²⁾. Ο Κιτσίκης υποστηρίζει ότι "η **γεωγραφική Ευρώπη** οριοθετήθηκε κατά τρόπο απόλυτα αυθαίρετο"⁽³⁾, ότι "η **πολιτική Ευρώπη** δεν υπήρξε ποτέ"⁽⁴⁾, και ότι "η **πολιτισμική Ευρώπη** δεν υπήρξε ποτέ ενιαία"⁽⁵⁾. "Είναι εμφανές, γράφει ο Κιτσίκης, ότι η Ευρώπη δεν είναι μία ήπειρος, αλλά μία κερσόφυλλος της Ασίας... Αλλά ακόμα και αυτή η κερσόφυλλος δεν έχει φυσικά όρια / σύνορα στην ανατολή"⁽⁶⁾. "Όσο για τα στενά των Δαρδανελίων και του Βοσπόρου, δεν αποτελούν σύνορα ανάμεσα στην Ευρώπη και την Ασία. Ρωσάκιτε, προσθέτει, τους Κωνσταντινουπολίτες, που το βράδυ κοιμούνται στην Ασία και το πρωί εργάζονται / δουλεύουν **στην Ευρώπη**

αν, διασχίζοντας καθημερινά τη **γέφυρα** του Βοσπόρου, έχουν την εντύπωση ότι αλλόζουν ήπειρο"⁽⁷⁾.

Στο βιβλίο του για την **οθωμανική αυτοκρατορία**, ο Κιτσίκης υποστηρίζει την ίδια θέση. Κατά τη γνώμη του, "η ήπειρος της Ευρασίας... διαίρεται... σε τρία μεγάλα πολιτιστικά σύνολα:

α) τη **Δύση** ή Δυτική Ευρώπη, β) την **Ανατολή** ή 'Απω Ανατολή, που περιλαμβάνει τρεις χερσονήσους: την Ινδία, τη νοτιοανατολική Ασία και την Κίνα γ) την **ενδιάμεση περιοχή**, που ανήκει συγχρόνως στη Δύση και στην Ανατολή"⁽⁸⁾. Σύμφωνα, δε με τον χάρτη του βιβλίου, η Ρωσία, η Τουρκία, η Ελλάδα και οι άλλες βαλκανικές χώρες βρίσκονται στην ενδιάμεση αυτή περιοχή.

"Κατά συνέπεια, υποστηρίζει ο Κιτσίκης, δεν είναι δυνατόν να αρνηθούμε στην Τουρκία την ιδιότητα του ευρωπαϊκού κράτους, αφενός επειδή τα γεωγραφικά όρια της Ευρώπης είναι αυθαίρετα, και αφετέρου γιατί υπάρχουν πάντα δύο πολιτικές και πολιτιστικές Ευρώπες. Αν η Ελλάδα και η Ρωσία είναι ευρωπαϊκές χώρες, τότε το ίδιο ισχύει και για την Τουρκία, ή διαφορετικά καμία από τις τρεις χώρες δεν έχει αυτή την ιδιότητα. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο, η επίσημη αίτηση προσχωρήσεως στην ΕΟΚ, που κατατέθηκε από την Τουρκία στις 14 Απριλίου 1987, είναι πέρα για πέρα θεμιτή"⁽⁹⁾.

Ως Τούρκος, νιώθω ευχαριστημένος από τις φράσεις αυτές. Ωστόσο, δεν ανταποκρίνονται κατά τη γνώμη μου, παρά εν μέρει στην πραγματικότητα. Είναι αλήθεια ότι η Θράκη και το δυτικό μέρος της Ανατολίας χαρακτηρίζονται από τα ίδια γεωγραφικά και ανθρώπινα στοιχεία, όπως και η Ελλάδα και οι άλλες βαλκανικές χώρες. Η διαπίστωση αυτή, ωστόσο, δεν ισχύει για το σύνολο της Τουρκίας. Σχεδόν παραβλέπουν τη γεωγραφική έκταση της Τουρκίας. Για παράδειγμα, η απόσταση από την Σμύρνη στο Καρς (αρμενικά σύνορα, πρώην ΕΣΣΔ), ή αυτή από την Έδερνα

(Αδριανούπολη, ελληνικά σύνορα) στο Hakkari, (ιρακινά σύνορα) είναι περίπου 1600 χλμ. σε ευθεία γραμμή. Είναι ακριβώς η ίδια απόσταση σε ευθεία γραμμή από την Έδερνα στο Βερολίνο ή στην Φρανκφούρτη. Κατά συνέπεια είναι απόλυτα φωτολογικό να υπάρχει για το ίδιο μεγάλο διαφορά ανάμεσα στην Έδερνα και το Hakkari όσο και ανάμεσα στην Έδερνα και το Βερολίνο, από κάθε άποψη: γεωγραφική, οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική, εθνική κ.λπ. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο πρέπει να απαντήσουμε στις ερωτήσεις αν "η Τουρκία αποτελεί μέρος της Ευρώπης" και "πώς αντιμετωπίζετε κατά το πλείστον τους Τούρκους", έχοντας υπόψη μας αυτή την έκταση και την ποικιλομορφία της Τουρκίας. Θέλω να πω ότι οι απαντήσεις σε αυτές τις ερωτήσεις εξαρτώνται από τις περιοχές για τις οποίες γίνεται λόγος. Κατά τη γνώμη μου, **οι περιοχές στην Τουρκία που χαρακτηρίζονται από ευρωπαϊκά στοιχεία παραμένουν η μειονότητα**⁽¹⁰⁾.

Έχοντας υποστηρίξει ότι η γεωγραφική Ευρώπη είναι απόλυτος αυθαίρετος και ότι η πολιτική και πολιτιστική Ευρώπη δεν υπήρξε ποτέ, ο Κιτσίκης αναπτύσσει τη θέση του πάνω στην ομοσπονδιοποίηση της ελληνοτουρκικής πολιτείας. Καταρχήν, σύμφωνα προς τη γνώμη του, "το Αιγαίο πέλαγος πρέπει να αντιμετωπισθεί σαν κέντρο και όχι σαν σύνορο ή σαν περιφέρεια. Είναι κάτι που ανταποκρίνεται σε μία πραγματική κατάσταση, που απηχίζεται σε 5000 χρόνια ιστορίας"⁽¹¹⁾. Επισημαίνει ότι στις δύο ακτές / όχθες του Αιγαίου πέλαγος, υπήρξε από πάντα ως το 1923, μία ενιαία και μοναδική χώρα. "Το Αιγαίο είναι μία ενιαία πηληγή, το οποίου τις όχθες μοιράζονται δύο διαφορετικά υποκείμενα. Πρόκειται όφως, εδώ για μια πρόσφατη κατάσταση, καθότι η Αιγαίδια πολιτεία του Αιγαίου που σχηματίστηκε πριν από 5000 χρόνια, πέθανε μόλις το 1923"⁽¹²⁾.

"Η Αιγαίδια, γράφει ο Κιτσίκης, ήταν πάντα μια θάλασσα που περιστοιχίζεται από ξηρά. Η Τουρκία του Αιγαίου, εδώ και αιώ-

Η Ομοσπονδιοποίηση της Ελληνοτουρκικής "Πολιτείας του Αιγαίου"

νες, δεν διατηρεί στην ψυχή της, παρά μόνο μια υποψία νοραδιαμού. Δεν υφίσταται ούτε ίχνος των χαρακτηριστικών της κεντρικής Ασίας πάνω στο πρόσωπο των Τούρκων του Αιγαίου, που θυμίζουν έντονα τα χαρακτηριστικά των ελληνικών προσώπων. Ο Αιτατούρκ τα πιστεύει και όλη η τουρκική τέχνη και λογοτεχνία υπάρχουν ως μαρτυρίες αυτής της **αιγαϊκής** ταυτότητας. **Η Τουρκία, είναι το Αιγαίο, όπως και η Ελλάδα είναι επίσης το Αιγαίο**¹³, κάτι που σημαίνει ότι το Αιγαίο πέλαγος είναι η απαραίτητη βάση πάνω στην οποία θα ορθωθεί η τουρκο-ελληνική ομοσπονδία¹⁴.

Χαρίς να εισέλθουμε στις λεπτομέρειες, ως επισπώνουμε ότι, γι' αυτήν την ελληνοτουρκική ομοσπονδία, ο Κιτσίκης επιλέγει ως συνταγματικό μοντέλο το καναδικό¹⁵.

Ο Κιτσίκης εξάλλου δηλώνει **δικαιολογημένα**, ότι "η αλήθεια είναι ότι ούτε οι ΗΠΑ, ούτε το ΝΑΤΟ, ούτε η ΕΟΚ, ούτε μια συμφωνία ανάμεσα στις υπερδυνάμεις δεν θα λύσουν την ελληνοτουρκική διαμάχη. Μόνο μία συνομοσπονδία σε βάση ισότητας ανάμεσα στις δύο χώρες θα την λύσει, και την ίδια στιγμή θα πολλαπλασιάσει εξ' αυτού του γεγονότος τη δύναμη των δύο μερών. Διαφορετικά η Τουρκία θα παρασυρθεί / εμπλακεί σύντομα στις αγκάλες της ισλαμικής εγγής Ανατολής, και η Ελλάδα σε αυτό το σκληροπυρηνικό πνεύματος / φασιζαρισμού του όρους του Άθω, δηλαδή της ελληνοσλαβικής ορθοδοξίας, τον οποίο θα μπορούσε καλύτερα να εκμιαλλευθεί η Μόσχα"¹⁶.

Κατά συνέπεια, ο Κιτσίκης συμπεραίνει ότι "η εισροπή στο πνεύμα του Αιτατούρκ και του Βενιζέλου, σημαίνει, πέρα από την Ευρώπη και την Ανατολή, να συνασπισθούμε γύρω από το Αιγαίο πέλαγος, και να πραγματοποιήσουμε το σχέδιο των δύο μεγάλων ανδρών του μεσοπολέμου"¹⁷.

Οι διαπιστώσεις του Κιτσίκη είναι οξυδερκείς. Όπως αυτή που υποστηρίζει ότι το Αιγαίο πέλαγος δεν είναι ένα σύνολο ανάμεσα στους πολιτισμούς, αλλά, αντιθέτως, το κέντρο του ελληνοτουρκικού πολιτισμού. Και ως προς το θέμα της ελληνοτουρκικής σύγκρουσης / διαμάχης, η πρότασή του περί ομοσπονδιοποίησης εκφράζει επίσης μια από τις πραγματικές λύσεις του προβλήματος. Η λύση της ελληνοτουρκικής διαμάχης πρέπει να προέλθει

αναμφίβολα από τα ενδιαφερόμενα μέρη, όχι από αλλού, ούτε από το ΝΑΤΟ, ούτε από την Κοινότητα. Ωστόσο, η πρότασή του αυτή περί ομοσπονδιοποίησης μας φαίνεται αφενός ελλειπώς τεκμηριωμένη και αναπαιλόγητη, αφετέρου εκτός πραγματικότητας. Επιπλέον παρουσιάζει κάποια πρακτικά προβλήματα, κυρίως για την Ελλάδα.

... η Σμύρνη ή η Κωνσταντινούπολη χάνουν όλο και περισσότερο το πολιτιστικά και εθνικά τους χαρακτηριστικά λόγω της εσωτερικής μετανάστευσης με προέλευση κυρίως από την ανατολική και νοτιοανατολική Ανατολία, όπου ζουν οι Κούρδοι.

Καταρχήν, ο Κιτσίκης διαπιστώνει μία εθνική ομοιότητα ανάμεσα στους Τούρκους και τους Έλληνες. Σύμφωνα με τον συγγραφέα, "δεν υπάρχει πια ίχνος των χαρακτηριστικών της κεντρικής Ασίας πάνω στο πρόσωπο των Τούρκων του Αιγαίου"¹⁸. Είναι αλήθεια. Εκτιμάται ότι λιγότερο και από το 50% του τουρκικού πληθυσμού σήμερα διατηρεί τα μάτια των προγόνων τους (με το χαρακτηριστικό "τράβηγμα" των βλέφαρων προς τα πλάγια). "Το πρόσωπο των Τούρκων του Αιγαίου, διακρίνεται, προσομοιάζει με τα χαρακτηριστικά των ελληνικών προσώπων"¹⁹. Ο Κιτσίκης, εξάλλου, στο βιβλίο του για την Οθωμανική αυτοκρατορία υποστηρίζει την ίδια ιδέα λέγοντας ότι "το τουρκικό λαός είναι σήμερα εν μέρει ελληνικής προέλευσης και πιο γενικά ορθόδοξος"²⁰. Είναι αλήθεια ότι η δικαιοσύνη του Κιτσίκη ανταποκρίνεται σε κάποια πραγματικότητα, αλλά μόνο σε **ένα μέρος** της πραγματικότητας που δεν επιτρέπει να εσθθεί ότι "η Τουρκία σημαίνει Αιγαίο, όπως επίσης Ελλάδα σημαίνει Αιγαίο"²¹. Ίσως κάτι τέτοιο να ισχύει για την Ελλάδα, αλλά δεν αληθεύει για το σύνολο της Τουρκίας. Σήμερα η έκταση που αντιπροσωπεύει η περιοχή του Αιγαίου στην Τουρκία δεν υπερβαίνει το 20 - 25% της συνολικής επιφάνειας της Τουρκίας, και **παράλληλα**, ο πληθυσμός της περιοχής αυτής, στην καλύτερη των περιπτώσεων, δεν ξεπερνά το

30% του συνολικού πληθυσμού. Επιπλέον, οι μεγάλες πόλεις της δυτικής Ανατολίας, όπως η Σμύρνη ή η Κωνσταντινούπολη, χάνουν όλο και περισσότερο τα πολιτιστικά και εθνικά τους χαρακτηριστικά λόγω της εσωτερικής μετανάστευσης με προέλευση κυρίως από την ανατολική και νοτιοανατολική Ανατολία, όπου ζουν οι Κούρδοι (1).

Αν πάρουμε ως σημείο αναφοράς μόνο τη δυτική περιοχή και κυρίως την περιοχή του Αιγαίου από το σύνολο της Τουρκίας, μπορούμε να αριθμήσουμε πολλές ομοιότητες - ανάμεσα στους Τούρκους και τους Έλληνες, ως προς πολλούς τομείς: μαγειρική / κουζίνα, μουσική, χοροί, αρχιτεκτονική, ακόμα και θρησκεία²². Ωστόσο, δεν παρουσιάζονται οι ίδιες ομοιότητες ανάμεσα στην Ανατολία της δύσης και την Ανατολία της ανατολής, ούτε στην μαγειρική, ούτε στην μουσική, τους χορούς ή την αρχιτεκτονική, ούτε ως προς τη θρησκεία, αν λάβουμε υπόψη μας τα διάφορα δόγματα, τις απίστευτες και την πρακτική τους.

Εξάλλου, ο Κιτσίκης παραβλέπει τις άλλες εθνικές ομάδες του πληθυσμού της δυτικής Ανατολίας που προέρχονται από διάφορες βαλκανικές χώρες, μετά την κατάρρευση της οθωμανικής αυτοκρατορίας, οι οποίες δεν μοιάζουν προς τους Έλληνες, αλλά προς τους Βούλγαρους, τους Αλβανούς, τους "Μακεδόνες", (2) τους Βοσνίους κ.λπ. Παρατηρώντας τα χαρακτηριστικά του προσώπου αυτών των muhadjir (μουhadjir = μετανάστες) θα μπορούσαμε να πούμε κατά τον ίδιο τρόπο, για παράδειγμα, ότι η Τουρκία είναι η Ρωμανία κι ότι η Βουλγαρία είναι επίσης η Ρωμανία (23). Ας μην ξεχνάμε ότι μετά την κατάρρευση της οθωμανικής αυτοκρατορίας περισσότερες από 20 χώρες ανεξαρτητοποιήθηκαν. Αν είναι δυνατό η σκέψη της δημιουργίας μιας ελληνοτουρκικής ομοσπονδίας, μπορούμε κατά τον ίδιο τρόπο να σκεφθούμε τη δημιουργία περισσότερων από 20 συνομοσπονδιών ανάμεσα στη σύγχρονη Τουρκία και τις παλιές επαρχίες της οθωμανικής αυτοκρατορίας. Κατά τη γνώμη μου, δεν έχουν έτσι τα πράγματα (3).

Από την άλλη, μια τέτοια ελληνοτουρκική ομοσπονδία θα παρουσίαζε κάποια πρακτικά προβλήματα κυρίως για την Ελλάδα. Η Τουρκία είναι έξι φορές πιο μεγάλη από την Ελλάδα ως προς τη γεωγραφική της έκταση (780. 576 km² και 131.990

Η Ομοσπονδιοποίηση της Ελληνοτουρκικής "Πολιτείας του Αιγαίου"

κη) και ως προς τον πληθυσμό (58.000.000 και 10.000.000 αντιστοίχως). Με μία τέτοια ομοσπονδία οι ελληνικές πόδες θα αντιμετώπιζαν την προοπτική που αποτελεί σήμερα πραγματικότητα για την Κων/πολη και την Σμύρνη και που προανέφερα.

Τέλος, είναι εμφανές ότι η κοινή γνώμη στις δύο χώρες θα είναι ιδιαίτερα ευπαθής αναφορικά με την προοπτική μιας τέτοιας συνομοσπονδίας. Δεν ξέρω ποια είναι η "εικόνα" της Τουρκίας στην Ελλάδα, αλλά ξέρω πολύ καλά ότι η "εικόνα" της Ελλάδας στην Τουρκία δεν θα ειναι: οση μια τέτοια ομοσπονδιοποίηση.

Συμπεραίνοντας, πιστεύω ότι η ιδέα για μια ελληνοτουρκική ομοσπονδία είναι πολύ ενδιαφέρουσα, αλλά προς το παρόν πρόκειται μάλλον για μύθο παρά για πραγματική προοπτική. Χωρίς αμφιβολία οι δύο αυτές χώρες δεν έχουν καταδικασθεί να μισούνται. Πρέπει να καταλάβουν η μία την άλλη και να συνεργασθούν σε όλους τους τομείς. Μοιράζονται μία κοινή ιστορία και παράδοση κι επιπλέον συμφέροντα οικονομικά κι εμπορικά. Ωστόσο, πρέπει να είμαστε ρεαλιστές και αποφεύγουμε όσο πιο πολύ γίνεται τους μύθους.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

(1) Δημήτρης Κιτσίκης "Οι Τούρκοι και το Αιγαίο: μύθος με μάλισι γυαλιστάς" στους Άγιους Τόπους και Σάγγα

Κιτσίκης

Τουρκία, Μέση Ανατολή, Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Πρακτικά του Συνεδρίου του Chantilly, 15 - 17 Σεπτεμβρίου 1987. Παρίσι, L. Harvartan, 1989, σελ. 279 - 287.

(2) *Ibid.*, σελ. 275.

(3) *Ibid.*

(4) *Ibid.*, σελ. 280.

(5) *Ibid.*

(6) *Ibid.*, σελ. 279.

(7) *Ibid.*

(8) Δρ. Κιτσίκης, **Η Οθωμανική αυτοκρατορία.** Παρίσι, PUF, Coll. "Les civilisations", n° 2222, 2η έκδοση, 1991, σελ. 15.

(9) Κιτσίκης, "Οι Τούρκοι και το Αιγαίο (μύθος)", στο **αυθεντικό που αναφέρεται** σελ. 280.

(10) Επί τη σκοπία σε επισημαίνεται ότι είναι σίγουρα λάθος για τον Τουρκία, συμπεριφέρει σχετικά την οθωμανική αυτοκρατορία, λόγω των ιστορικών αναφορών. Η οθωμανική αυτοκρατορία ήταν αναμφισβήτητα μία ευρωπαϊκή χώρα, έδρα από τον Βρεστό της. Η πρώτη της πρωτεύουσα ήταν η Bursa (Βρούσαι), η δεύτερη η Edirne (Αδριανούπολη), 330 km βόρεια της Κωνσταντινής. Οι οθωμανοί εγκαταστάθηκαν στα Βαλκάνια πριν να εγκατασταθούν στην Ανατολία. Η Τουρκική Δημοκρατία, όπως κι αν έτσι δοθεί θεολογία είναι πιο πολύ χώρα της Ανατολίας από της οθωμανική αυτοκρατορία, από ιστορικής και εθνικής άποψης. Πιστεύω ότι σε σήμερα υπάρχει η οθωμανική αυτοκρατορία, όπως τότε, θα είχε τη δυνατότητα να ποτέλλει πιο εύκολα στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, από την ισλαμική δημοκρατία.

(11) *Ibid.*, σελ. 281.

(12) *Ibid.*

(13) Η αναφορά είναι στην πρόταση.

(14) *Ibid.*, σελ. 282.

(15) Βλ. *Ibid.*, σελ. 282 - 283.

(16) *Ibid.*, σελ. 285.

(17) *Ibid.*, σελ. 287.

(18) *Ibid.*, σελ. 282.

(19) *Ibid.*

(20) Κιτσίκης, **Η οθωμανική αυτοκρατορία**, σελ. 57.

(21) Κιτσίκης "Οι Τούρκοι και το Αιγαίο (μύθος)" στο πρακτικό του συνεδριακού συνεδρίου, σελ. 282.

(22) Για τις ομοιότητες αυτές βλ. Κιτσίκης "Η οθωμανική αυτοκρατορία" σελ. 42 - 48. Καθ' όσον Κιτσίκης τρέφει με πολύ "παι", πολιτιστική, οικονομική και κοινωνική Ευρωπαϊκή αίσθηση και βλαστάνει και την οθωμανική αυτοκρατορία. Τα παράδειγμα

μα, γράφει ο Κιτσίκης, ένα μεγάλο μέρος της δόξα της αυτοκρατορίας οθωμανικής ήταν, στην πραγματικότητα η διατήρηση της εσωτερικής Ελληνικής Μουσουλμανική από την προέλευση. Αυτό να επιφέρει κανείς βεβαιώνει, Οθωμανική μουσουλμανική αυτοκρατορία, για να περιγράψει την ομοσπονδία, κάτι που πάλι, και για τον λαϊκό πληθυσμό και ιστορική μουσουλμανική. *Ibid.*, σελ. 42. Και "οι προέλευσες τουρκικές αυτοκρατορίες αυτοκρατορίας και οθωμανική αυτοκρατορία από αυτές των άλλων δόξων της αυτοκρατορίας είναι οι πολιτισμικοί κορμοί **karqilama** και **qiftetelli** σφραγίζονται στην Ελλάδα, όπως και οι ελληνικοί κορμοί **siro** και **horo** (**horosi**) κατασκευάζονται στην Τουρκία. *Ibid.*, σελ. 45. Υπόλοιπα ομοιότητα ανάμεσα στα επιμύθια της Γερμανίας, Έλλαντας και Τουρκίας διατηρούν τους ίδιους τύπους. Ο Άγιος Γεωργίου και Άγιος Θεόδωρος ήταν το σύμβολο του Κιότι Elias. Ο Άγιος Νικόλαος ήταν ο προστάτης του Σαν Σελίν. Ο Άγιος Χαράλαμπος, ο Χαλί Βεσάτζ, Τούρκοι βασιλεύσαντες, περιμένοντας μουσουλμανική, και επιπλέον το πολιτισμικό της ίδιους δόξων και ανέπτυξαν στους Έλληνες, και πιο κρητιστοποιήσαν και οι γρήγορα κατακτημένοι. Οι δεξιότητες Βεσάτζ υπάκουαν ένα είδος αυτοκρατορίας και έπαιναν κλασική. *Ibid.*, σελ. 46.

(23) Με κατά τον Κιτσίκης, θα είναι κρίσιμα να αναφέρουμε τις ακόλουθες πρόσεις του Pierre Chazet: "σήμερα το σφάλμα κριτικής της Ραλλιακής είναι ακόμη εσφαλμένο στην Τουρκία. Στην Πρωτεύουσα οι επιγραφές κινούνται νοσταλγία για το δόξα της οθωμανικής αυτοκρατορίας αλλά είναι χαρακτηριστικά, όπως στην η Μορτζα Μαρσίσι. Το κριτικό των γραμμάτων όπως ούτως. Έλλαντας από το 1921 όπου κληρονομία μαρτυρεί σφραγίδα πολιτική, γρήγορα κληρονομία με αναφορά, τον ούτως η η γρήγορα κληρονομία άρταν. Όπως μετά τους από η Ραλλιακή τα σφάλμα (ως κληρονομία), (Pierre Chazet, "Χόρμος η Ραλλιακή" στο "Οι μύθος των αυτοκρατοριών", **Le Monde**, 19 Απριλίου 1992, σελ. 2.

Σημειώσεις της σύνταξης

- 1) Η αναφορά είναι στην πρόταση.
- 2) Στο αρχικό κείμενο χωρίς αναφορά.
- 3) Η αναφορά είναι στην πρόταση.

[Μετάφραση: Νιόβη Χριστοπούλου]

• Εξ σφραγής του άρθρου του Δ. Κιτσίκης

